

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GINO CAMILLERI**

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2012

Citazzjoni Numru. 746/2010

Irene Farrugia (492447M)

VS

**Koperattiva Ricevitori tal-Lottu u Lotto Receivers
Union**

Il-Qorti

Rat ir-rikors guramentat tar-rikorrenti Irene Farrugia fejn
gie premiss:-

Illi hija 'self employed' u tiggestixxi l-banka tal-lottu bin-
numru 'L.O. 100' bhala ricevitur tal-lottu sitwata fil-Kazin
ta' San Guzepp fil-pjazza ta' Haz-Zebbug u dana bi ftehim
kemm mal-amministrazzjoni tal-istess Kazin, kif ukoll mal-
kumpanija Maltco Lotteries Limited.

Illi l-intimati huma Ghaqdiet li fihom jippartecipaw ir-ricevitori tal-lottu b'mod volontarju.

Illi r-rikorrenti ghamlet ftehim mal-intimati datat 15 ta' Lulju 2005 (Dok 'A') li hu l-unika ftehim u relazzjoni legali li ghandha illum mal-intimati u f'liema ftehim hemm innizzel li r-rikorrenti ghandha zzomm tali banka sad-data tal-irtirar taghha.

Illi r-rikorrenti tirrileva li hija bhala 'self employed' u armla m'ghandha l-ebda intenzjoni li tirtira ghalkemm l-intimati jew min minnhom talbuha lura l-imsemija banka tal-lottu operata minnha halli din tigi assenjata minnhom lil haddiehor.

Illi r-rikorrenti ikkontestat dan ghaliex l-intimati jew min minnhom m'ghandhom l-ebda jedd skond il-ligi illi jimponu dan fuq ir-rikorrenti qua 'self employed' u dana anke meta hija ghandha ftehim kemm mal-amministrazzjoni tal-Kazin suindikat u anke mal-Maltco Lotteries Limited illi kulhadd qed jonorah u meta dawn iz-zewg entitajiet ma waqqfux lir-rikorrenti milli tkompli topera.

Illi minhabba l-fatt li l-intimati jew min minnhom baqghu jinsistu bil-qawwa illi r-rikorrenti ghandha taghti lura l-operat ta' din il-banka tal-lottu meta huma m'gahndhom l-ebda jedd skond il-ligi li jaghmlu dan, ir-rikorrenti talbet il-hrug ta' mandat ta' inibizzjoni bin-numru 1001-2010-RCP liema talba tar-rikorrenti intlaqghet nhar it-8 ta' Lulju 2010.

Illi ghalhekk ir-rikorrenti kellha tressaq din il-kawza.

Illi r-rikorrenti taf b'dawn il-fatti suindikati personalment.

Ghal dawn ir-ragunijiet ir-rikorrenti qed titlob li din il-Qorti tiddikjara li l-intimati jew min minnhom m'ghandu l-ebda jedd milli jwaqqfu lilha milli tkompli topera l-banka tal-lottu gestita minnha suindikata, li l-intimati ma kellhom l-ebda jedd skond il-ligi illi jidhlu fil-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005, li r-rikorrenti ma kisret l-ebda ftehim mal-intimati jew min minnhom, li r-rikorrenti ghandha kull jedd li tibqa' topera l-

banka tal-lottu suindikata u li din il-Qorti tordna li jibqghu fis-sehh b'mod perpetwu l-effetti tal-mandat t'inibizzjoni ottenut mir-rikorrenti numru 1001-2010-RCP deciz nhat it-8 t' Lulju, 2010.

Bl-ispejjez kollha, inkluzi dawk tal-mandat ta' inibizzjoni, kontra l-intimati li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-intimati Koperattiva Ricevitori tal-Lottu (KRL) Limited fejn gie sottomess:-

Illi t-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda stante illi kif sejjer jigi ppruvat matul is-smiegh tax-xhieda u t-trattazzjoni tal-kaz, dawn huma nfundati kemm fil-fatt u kif ukoll fid-dritt.

Illi l-Koperattiva Ricevitori tal-Lottu (KRL) Ltd, bhala l-koperattiva li tigbor fi hdana l-maggor parti tar-ricevitori kollha tal-lottu, ghandha l-funzjoni fost affarijiet ohra illi tamministra t-tmexxija tal-banki tal-lottu tal-istess ricevitori u tassenja l-operat ta' dawk il-banki tal-lottu li jigu vakati, lil ricevitori ohra abbazi tas-sistema ta' seniority. Ghalhekk, kif sejjer jigi ppruvat ahjar matul il-kors tal-kawza, l-istess Koperattiva kellha kull dritt tidhol fil-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005 u ftehim iehor sussegwenti mar-rikorrenti (li accettat b'mod volontarju u minghajr rizervi) sabiex tirregola t-tmexxija tal-banka tal-lottu numru 100 fil-Kazin San Guzepp, St. Philip Square, Zebbug, liema ftehim gie miksuri mir-rikorrenti.

Illi abbazi tal-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005 u ftehim iehor sussegwenti milhuq bejn il-partijiet, il-Koperattiva ghandha kull dritt illi twaqqaf lir-rikorrenti milli tkompli tiggestixxi l-operat tal-banka in kwistjoni.

Bl-ispejjez kollha kontra r-rikorrenti inkluzi dawk tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 1001/10RCP.

Rat id-dikjarazzjoni tal-intimati Koperattiva Ricevitori tal-Lottu (KRL) Limited debitament konfermata bil-gurament.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-isposta guramentata tal-intimati Lotto Receivers Union fejn gie eccepit li huma ghandhom jigu liberata mill-osservanza tal-gudizzju stante illi m'ghandhom ebda relazzjoni guridika mar-rikorrenti.

Bl-ispejjez kollha kontra r-rikorrenti inkluzi dawk tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 1001/10RCP.

Rat id-dikjarazzjoni tal-istess intimati Lotto Receivers Union debitament konfermata bil-gurament.

Rat l-affidavit tar-rikorrenti u l-affidavit ta' bint ir-rikorrenti Annabelle Farrugia prodott mir-rikorrenti.

Rat id-dikriet taghha tal-29 ta' Novembru 2010 li bih gie ordnat li jigu allegati l-atti tal-Mandat ta' Inibizzjoni 1001/10 RCP.

Rat l-imsemmija atti tal-mandat ta' inibizzjoni.

Semghat lix-xhieda Dr. Alison Mifsud, Bernard Zarb u Joseph Cocker ilkoll imsejjhin mir-rikorrenti.

Rat l-affidavit ta' Alfred Muscat li hu l-President attwali tal-Koperativa intimata, liema affidavit gie prodott mill-istess Koperativa.

Semghat lill-imsemmi Alfred Muscat imsejjah mill-intimati.

Semghat lix-xhieda Martin Hili, Jacqueline Diacono u Dr. Alison Mifsud imsejjhin mill-intimati.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet responsiva tal-intimati Kooperativa Ricevitori tal-Lottu (KRL) Limited.

Rat in-nota tal-osservazzjonijiet responsiva tal-intimati Lotto Receivers Union.

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti kollha li gew esibiti.

Rat li l-kawza giet differita ghas-sentenza.

Ikkonsidrat:-

Rikors promotur u talbiet tar-rikorrenti

Jirrizulta li r-rikorrenti Irene Farrugia ilha zmien topera bhala ricevitur tal-lottu u ggestixxi dan in-negozju fil-banka tal-lottu numru 100, li hi sitwata fil Kazin ta' San Guzepp fil-pjazza ta' Haz-Zebbug. Ir-rikorrenti tiddekrivi lilha nnifisha bhala "self emolyed" u tirritjeni li l-imsemmija gestjoni hi l-frott ta' ftehim kemm mal-amministrazzjoni tal-imsemmi Kazin, kif ukoll mal-kumpanija Maltco Lotteries Limited. Ir-rikorrenti, fir-rikors promotur tirreferi ghal ftehim wiehed biss mal-intimati, liema ftehim hu datat 15 ta' Lulju 2005 (Dok 'A') u li, skond ir-rikorrenti, hu l-unika ftehim li jirregola r-relazzjoni guridika bejn ir-rikorrenti u l-intimati. Ir-rikorrenti tirrileva li fl-imsemmi ftehim hemm indikat li hi ghandha zzomm l-imsemmija banka sad-data tal-irtirar taghha.

Ir-rikorrenti ddikjarat li, fil-kondizzjoni attwali taghha ta' armla, m'ghandha l-ebda intenzjoni li tirtira. Nonostante dan il-fatt l-intimati, jew min minnhom, qed jitolbuha li trodd lura l-banka sabiex din tkun tista tigi assenjata minnhom lil terzi. Ir-rikorrenti qed tikkontesta din it-talba tal-intimati u f'dan ir-rigward tinsisti li l-intimati m'ghandhomx dritt legali li jimponu dak li jridu fuq ir-rikorrenti anke in vista li hi "self employed." Ir-rikorrenti tfakkar li l-partijiet kollha fl-imsemmija ftehim mal-amministrazzjoni tal-Kazin kif ukoll mal-Maltco Lotteries Limited qed jonoraw l-obbigi kollha taghhom li johorgu minn kull ftehim rispettiv.

Fuq dawn il-premessi r-rikorrenti qed titlob li fl-ewwel lok jigi dikjarat li l-intimati jew min minnhom m'ghandhom l-ebda jedd li jwaqqfuha milli tkompli topera l-banka tal-lottu gestita minnha suindikata, fit-tieni lok li jigi dikjarat li l-intimati ma ghandhom l-ebda jedd skond il-ligi li jidhlu fil-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005, fit-tielet lok li jigi dikjarat li r-rikorrenti ma kisret l-ebda ftehim mal-intimati jew min

minnhom, li, fir-raba lok jigi dikjarat li r-rikorrenti ghandha kull jedd li tibqa' topera l-banka tal-lottu suindikata u finalment li jigi ordnat li jibqghu fis-sehh b'mod perpetwu l-effetti tal-mandat t'inibizzjoni numru 1001-2010-RCP ottenut mir-rikorrenti fit-8 ta' Lulju, 2010.

Eccezzjonijiet

Ghall-imsemmija talbiet l-intimati Koperattiva Ricevitori tal-Lottu (KRL) Limited irrispondew li t-talbiet tar-rikorrenti huma nfundati fil-fatt u fid-dritt billi l-Koperattiva esponenti tigbor fiha kwazi r-ricevitori tal-lottu kollha u wahda mill-funzjonijiet taghha hi li tamministra t-tmexxija tal-banki tal-lottu f'Malta u li tassinja l-operat ta' daww il-banki tal-lottu li jkunu vakanti lill-ricevitori ohra skond kriterji stabbiliti. Kwindi l-koperattiva intimata kellha kull dritt tidhol fil-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005 kif ukoll fi ftehim iehor sussegwenti fejn ukoll, skond l-intimati, r-rikorrenti accettat, minghajr rizervi, li t-tmexxija tal-banka tal-lottu in kwistjoni tkun regolata. Il-Koperattiva intimata issostni li r-rikorrenti kissret dan l-ahhar ftehim. F'dan ir-rigward l-istess Koperattiva ssostni li ai termini tal-ftehim datat 15 ta' Lulju 2005 u tal-imsemmi ftehim l-iehor sussegwenti, hi ghandha kull jedd li twaqqaf lir-rikorrenti milli tkompli tiggstixxi l-banka in kwistjoni.

L-intimati l-ohra Lotto Receivers Union eccipew li ma tesisti ebda relazzjoni guridika bejnhom u r-rikorrenti u konsegwentement huma ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju.

Dikjarazzjonijiet separati taz-zewg intimati

Fid-dikjarazzjoni guramentata taghhom l-intimati Koperattiva Ricevitori tal-Lottu (KRL) Limited jaghmlu referenza ghall-artikolu 36 tal-Kapitolu 438 tal-Ligijiet ta' Malta. Bazikament dan l-artikolu jipprovdi dwar min jista jkun awtorizzat li jbiegh il-loghob li jaghmel parti mill-

lotterija nazzjonali bhal loghob tal-lottu. Skond dawn il-provvedimenti min irid ibiegh tali loghob ghandu l-ewwel jottjeni awtorizzazzjoni jew permess biex ikun jista jbiegh tali loghob mill-Awtorita' kompetenti li hi l-“Lotteries and Gaming Authority.” Fit-tieni lok ghandu jigi accettat u appuntat bhala agent jew distributor minn min hu licenzjat mill-lotteriji nazzjonali biex imexxi l-istess loghob u din hi s-socjeta' kummercjali Maltco Lotteries Limited. Il-koperattiva intimata tinsisti li hi bhala l-koperattiva li tigbor fi hdana l-maggor parti tar-ricevitori tal-lottu, ghandha l-funzjoni li tamministra t-tmexxija tal-banki tal-lottu u li tassinja banki tal-lottu vakanti lil ricevitori ohra skond kriterji stabbiliti.

Hu importanti li jigi nnotat li l-Koperattiva intimata ma setghatx ticcita jew tispecifika ebda ligi li takkordalha dawn l-allegati funzjonijiet. Kwindi dak li qed issostni l-Koperattiva intimata li huma l-funzjonijiet taghha ma johrog minn ebda ligi. In effett l-istess koperattiva intimata tidher li hi ghaqda volontarja u ma jidhirx li hi regolata b'ebda ligi. F'dan ir-rigward ghalhekk l-istess koperattiva intimata taghmel referenza ghall-konswetudini u ghall-prassi, li skondha, hi definita u stabbilita. Dejjem skond l-istess prassi l-assenjazzjoni ta banka vakanti ssir minn fost dawh li huma konsidrati li huma ricevitori tal-lottu abbazi ta' “seniority” u cioe' skond min minnhom jkun gie appuntat bhala ricevitur tal-lottu l-ewwel.

L-intimati in kwestjoni jaqblu li huma m'ghandhomx jigu konsidrati bhala s-sidien tal-banek tal-lottu ghaliex effettivament mhumix tali sidien. In effett l-intimati jammettu li huma m'ghandhomx titolu fuq il-banek tal-lottu. L-intimati jergghu jirreferu ghall-prassi miftehma u li ilha tigi attwata “minn dejjem” fis-sens li ebda sid ta' xi banka ma' jidhol fi ftehim ma xi ricevitur qabel ma' jkun hemm konferma mill-Koperattiva intimata li r-ricevitur in kwestjoni jkun intghazel mill-Koperattiva u jkun gie approvat mill-Maltco Lotteries Limited.

Fl-istess dikjarazzjoni guramentata gie kkonfermat li l-banka tal-lottu in kwestjoni cioe' l-banka li ggib in-numru 100 kienet originarjament operata mir-ragel tar-rikorrenti, li

Illum hu mejjet, kwindi kien biss bhala “sinjal ta’ buona fede” u f’dan ir-rigward gie dikjarat li l-Koperattiva intimata ghamlet eccezzjoni u minnflok innominat lil ricevitur skond il-prassi fuq indikata, ntghazlet ir-rikorrenti, li effettivament giet appuntata mill-Koperattiva intimata bhala ricevitur tal-lottu u dan skond l-imsemmi ftehim iffirmit mir-rikorrenti u l-Koperattiva intimata tal-15 ta’ Lulju 2005.

Il-Koperattiva intimata taghmel referenza ghall-ftehim iehor sussegwenti bejn l-istess partijiet. L-istess intimati pero’ jammettu li dan il-ftehim sussegwenti qatt ma’ gie redatt bil-miktub u wisq inqas ma gie ffirmit.

Fid-dikjarazzjoni taghhom l-intimati Lotto Receivers Union ikkonfermaw bil-gurament li f’April 2005 huma infurmaw lill-Maltco Lotteries Limited li b’effett immedjat il-Koperattiva esponenti intimata u mhux il-Union intimata, kienet inkarigata li tamministra t-trasferimenti tal-banki tal-lottu vakanti. L-istess Union intimata tikkonferma ukoll li l-imsemmi ftehim tal-15 ta’ Lulju 2005 sar bejn ir-rikorrenti u l-Koperattiva intimata u kwindi l-Union intimata ma’ kienetx parti fl-istess ftehim.

Fatti

Jirrizulta li l-banka tal-lottu in kwestjoni kienet registrata f’isem ir-ragel tar-rikorrenti li ghalhekk kien ir-ricevitur tal-lottu registrat. Jirrizulta ukoll li r-rikorrenti kienet tghin lil zewgha fil-gestjoni tal-istess banka. Sfortunatament ir-ragel tar-rikorrenti miet u ghalhekk ir-rikorrenti talbet lill-Koperattiva intimata u lill-Union intimata biex tkompli hi topera l-imsemmija banka tal-lottu. Minn dan il-fatt jirrizultali kienet l-istess rikorrenti li rrikonoxxiet li l-intimati jew min minnhom kellhom il-jedd li jassenjawlha t-tmexxija tal-banka.

Jidher li t-tmexxija tal-imsemmijin intimati Koperattiva u Union kienet fdata f’idejn l-istess nies u b’hekk kien gie deciz miz-zewg intimati li l-funzjonijiet li kienet taqdi l-Union kellhom jibdew jisiru mill-Koperattiva in partikolari ghal dak li jirrigwarda l-assenjazzjoni tal-banek tal-lottu li jkunu gew vakanti. It-talba tar-rikorrenti giet milqugha mill-

intimati u b'hekk il-Koperattiva nnominat lill-istess rikorrenti biex din iggestixxi l-banka li kienet operata mir-ragel taghha. Din in-nomina giet ukoll konfermata mal-Maltco li, kif intqal, kienu licenzjati biex imexxu l-loghob tal-lotteriji nazzjonali u kwindi inkluz il-loghob tal-lottu flimkien ma hafna loghob iehor simili. Qabel ma r-rikorrenti giet accettata mill-Maltco l-istess rikorrenti giet approvata biex tbiegħ l-imsemmi loghob mill-Awtorita' kompetenti u cioe' il-"Lotteries and Gaming Authority." Konsegwentement l-imsemmija Maltco appuntat lir-rikorrenti bhala agent taghha u bhala distributur taghha.

Jirrizulta li r-rikorrenti ggestixxi l-banka tal-lottu fl-imkien ma bintha. Jirrizulta ukoll li qabel ma bidet fil-gestjoni taghha r-rikorrenti ffirmat ftehim mal-Maltco Lotteries Limited fejn gie konfermat li r-rikorrenti setghet topera il-banka tal-lottu in kwestjoni minnghajr ma jidher li kien hemm xi terminu specifiku ffissat. Kienet ukoll saret speci ta' skrittura ffirmata mir-rikorrenti u mill-Koperattiva intimata bid-data tal-15 ta' Lulju 2005 fejn kien gie specifikat li r-rikorrenti kienet qed tinghata t-tmexxija tal-banka "sa l-eta' tal-pensjoni." Gie inoltre specifikat li - "Ghalhekk din il-banka ma tistax tinzamm għall-aktar mid-data tal-irtirar tieghek."¹

F'dan ir-rigward ir-rikorrenti ssostni li, skond l-imsemmija iskrittura tal-15 ta' Lulju 2005 hi setghet tibqa tmexxi il-Banka sad-data tal-irtirar taghha u cioe' sa meta hi tiddeciedi li tirtira. Inoltre r-rikorrenti, fl-affidavit taghha, tikkonferma li hi ma ghamlet ebda ftehim iehor mal-Koperattiva intimata u li hi tikkonsidra lilha nnifisha bhala "self-employed" u kwindi l-Koperattiva intimata ma ghandha l-ebda setgha jew dritt twaqqafha mix-xoghol li hi qed taghmel fil-banka tal-lottu in kwestjoni.

Skrittura tal-15 ta' Lulju 2005

Fl-opinjoni tal-Qorti l-interpretazzjoni li qed issostni r-rikorrenti hi skorretta. In effett fl-imsemmija skrittura tal-15 ta' Lulju 2005 hemm stipulat li r-rikorrenti kienet qed

¹ Dokument 'A' – fol.5

tinghata t-tmexxija tal-banka “sa l-eta’ tal-pensjoni.” M’hemmx specifikata data meta r-rikorrenti kienet ser tispicca mit-tmexxija, hemm semplicement specifikat li r-rikorrenti kienet ser tmexxi l-banka sal-eta’ tal-pensjoni. Ma hemmx dubju li l-eta’ tal-pensjoni kienet tirreferi ghad-data meta r-rikorrenti kienet tilhaq l-eta’ li, skond il-ligi, hi kienet intitolata li tiehu pensjoni minnghannd il-Gvern. Hu evidenti li din kienet l-intenzjoni tal-partijiet. Fil-fatt gie specifikat li r-rikorrenti ma setghetx izzomm il-banka oltre d-data tal-irtirar taghha. Forsi hi din il-frasi li holqot id-disgwid bejn il-partijiet. Il-kliem “oltre d-data tal-irtirar” jirreferu mhux ghad-data ta’ meta r-rikorrenti tghazel li tirtira izda ghad-data meta r-rikorrenti tilhaq l-eta’ meta tkun tista tibda tippercepixxi l-pensjoni minnghannd il-Gvern.

Il-fatt li r-rikorrenti ssostni li hi “self-employed” ma ghandu ebda effett f’din il-vertenza stante li hemm l-imsemmi ftehim li jirregola r-relazzjoni bejn il-partijiet jew ahjar bejn ir-rikorrenti u l-Koperattiva intimata. Ir-rikorrenti stess iddikjarat li ir-relazzjoni guridika bejnha u bejn l-intimata in kwstjoni hi semmai regolata eskklusivament mill-ftehim tal-15 ta’ Lulju 2005. F’dan ir-rigward ir-rikorrenti ssostni li ma hemm ebda ftehim iehor bejnha u l-istess intimate. In effett l-allegat tieni ftehim bejn il-partijiet minn imkien ma jirrizulta u ghalhekk bl-ebda mod ma jirrizulta pruvat.

Formalment u legalment u skond ir-regolamenti l-intimati ma jidhlu xejn f’dak li jirrigwarda l-assenjazzjoni tal-banek tal-lottu. Pero’ jidher li ghar-rigward tal-banek tal-lottu ‘antiki’ u cioe’ dawk il-banek kollha li kienu esistenti u operanti meta, f’nofs is-snin elfejn, giet in vigore l-privatazzazzjoni tal-loghob inkluz il-lottu l-intimati kellhom rwol u ritenew tali rwol fl-assenjazzjoni tal-imsemija banek. Jidher li l-procedura stabbilita qabel ma saret l-imsemmija privatizzazzjoni nzammet u kwindi jista jinghad li l-intimati ghandhom rwol fl-assenjazzjoni tal-banek in kwestjoni. Tali rwol kellu jitkompla jsir mill-intimati Koperattiva Ricevitori tal-Lottu. Jidher ukoll li dan ir-rwol gie accettat minn kull min hu involut b’mod partikolari mis-socjeta’ Maltco Lotteries Limited li hi l-entita’ licenzjata biex tmexxi l-loghob in kwestjoni. Kif gia gie rilevati gie

ukoll accettat mir-rikorrenti meta talbet li hi tkompli fil-gestjoni tal-banka wara l-mewt tar-ragel taghha.

Jirrizulta, f'dan ir-rigward, li f'diversi kazi l-Maltco imxiet fuq l-indikazzjoni jew ahjar fuq in-nomina li saret mill-Koperattiva intimata. Infatti rappresentant tas-socjeta' Maltco kkonfermat li l-istess socjeta' hasset li l-konferma mill-Koperattiva intimata kienet necessarja ghar-rigward tal-process tar-rikonoxximent tar-rikorrenti bhala ricevitur billi kienet il-prattika li jkun hemm tali konferma mill-istess Koperattiva. L-istess xhud kompliet tghid li l-Maltco s'issa qatt ma dahlu f'xi ftehim ma' ricevitur tal-Lottu gdid li ma kienx gie nominat mill-Koperattiva.

Jidher inoltre li kien sar ftehim fit-2004 fejn il-Union intimata u Maltco kienu partijiet u fejn gie miftiehem li fir-rigward tal-banek tal-lottu esistenti u operanti fil-hin meta saret il-privatizzazzjoni tkun l-istess Union li thaddem l-allokkazzjoni ta' tali banek mentri fir-rigward tal-banek il-godda l-Maltco zammet id-dritt li taccetta jew ma taccettax l-applikazzjonijiet jew in-nomini sottomessi mill-Union. Sussegwentment twaqqfet il-Koperattiva intimata u sar ftehim iehor bejn il-Union u l-Maltco sabiex l-istess Koperattiva intimata tibda tamministra t-trasferimenti ta' dawk il-banek tal-lottu ezistenti qabel il-privatizzazzjoni u li jsiru vakanti.

Ir-rikorrenti ssostni li fil-ftehim li ghamlet mal-Maltco m'hemmx stipulat terminu sa kemm setghet tmexxi l-banka. Fl-isfond tal-cirkostanzi partikolari ta' dan il-kaz dan il-fatt, anke jekk hu minnu, hu irrilevanti ghall-finjiet ta' din is-sentenza. Il-meritu tal-presenti vertenza hi r-relazzjoni guridika li hemm esistenti bejn ir-rikorrenti u l-Koperattiva intimata. Jirrizulta, kif del resto ssostni r-rikorrenti, li tali relazzjoni hi regolata biss mill-imsemmija skrittura tal-15 ta' Lulju 2005. Ghalhekk li hu rilevanti hawnhekk hi l-interpretazzjoni tal-kliem uzat fl-istess skrittura u, kif gia nghad, dan il-kliem ifisser li r-rikorrenti kellha tibqa tmexxi l-banka sakhekk tilhaq l-eta' li tkun tista tibda tippercepixxi l-pensjoni tal-Gvern. L-imsemmija skrittura giet iffirmata volontarjament mill-partijiet.

Lanqas ma hu rilevanti l-fatt li hemm l-awtorizzazzjoni ta' l-imsemmija Awtorita' sabiex ir-rikorrenti tmexxi n-negozju li jsir fil-banka. Il-prassi stabbilita hi li l-Koperattiva intimata tinnomina l-isem tal-persuna li, skond hi, ghandha tmexxi banka partikolari u li l-Maltco, li hi licenzjata biex tmexxi l-loghob kollu li jaqa taht il-lotterija nazzjonali, generalment timxi fuq tali nomina. Jista jinghad li din hi prassi stabbilita peress li s'issa l-Maltco dejjem ghadet fuq in-nomina tal-Koperattiva. Inoltre jirrizulta ukoll li l-Koperattiva tghamel tali nomina fuq kriterji li huma ben stabbiliti u li jidher li huma accettati minn kullhadd. B'dan il-mod ir-ricevitori tal-lottu huma ukoll tutelati peress li jidher li l-istess ricevitori huma konsapevoli tal-mod kif jitqassmu l-banek li jigu vakanti. F'dan ir-rigward jista jkun hemm aktar garanzji jekk dawn ir-regoli jigu ccarati u jsiru bil-miktub u jitqassmu lill-membri kollha tal-Koperattiva, li b'dan il-mod isiru jafu esattament x'jigri meta banka ssir bi kwalunkwe mod vakanti.

Inoltre hu lampanti li dak li hu regolat mill-imsemmija prassi mhux regolat minn xi ligi. Jista jinghad ghalhekk li hemm "lacuna" fil-ligi u ghalhekk il-prassi ghandha il-forza ta' ligi. Hu ukoll car u lampanti li l-prassi tesisti u jirrizulta ukoll li ilha tesisti ghal zmien pjuttost twil. F'dan ir-rigward jista jinghad li l-"cosi detta" privatizzazzjoni ma biddlet xejn fir-rigward tal-istess prassi. L-unika haga li tbiddlet kienet li bi ftehim ir-rwol li qabel kienet tghamel il-Union issa bidet tghamli l-Koperattiva.

Jirrizulta ukoll li dan gie accettat minn kull min hu interessat b'mod partikolari mill-Maltco. Xejn aktar ma tbiddel inkluz il-mod kif kienu jintghazlu r-ricevitori li kellhom jimlew il-post vakanti. Jidher li l-privatizzazzjoni gabet distinzjoni bejn il-banek "antiki" u daww "godda" u l-prassi in kwstjoni tirreferi ghal daww "antiki."

Fir-rigward ta' wahda mis-sottomisjonijiet tar-rikorrenmti jinghad li ma hemm xejn li jista jindika li l-Maltco qed tikkonsidra l-banka in kwistjoni bhala wahda "gdida" u b'hekk l-imsemija prassi mhux applikabbli. In effett jirrizulta l-kuntrarju stante li l-Maltco, fil-kaz in esami, imxiet propju fuq din il-prassi u accettat in-nomina ta' isem ir-rikorrenti liema nominasaret mill-Koperattiva.

In vista ta dak kollu li gie premess jirrizulta li l-Koperattiva ghandha l-jedd li twaqqaf lill-rikorrenti milli tkompli topera l-banka tal-lottu in kwestjoni. Ma jirrizulta xejn irregolari ghar-rigward tal-ftehim tal-15 ta' Lulju 2005. Tali ftehim gie ffirmat mill-partijiet u fuq il-principju ta' "pacta sunt servanda" dak li gie miftiehem mill-partijiet fl-imsemmi ftehim jorbot lill-istes partijiet u ghalhekk ir-rikorrenti ghanha tivvaka l-banka in kwestjoni eta malli tilhaq l-eta' meta tista tibda tippercepixxi l-pensjoni. Jirrizulta ukoll li ma hemm ebda relazzjoni guridika bejn ir-rikorrenti u l-Union intimata u kwindi l-eccezzjonijiet tal-Union intimata jimmeritaw li jigu akkolti u b'hekk l-istess Union ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

Ghal dawn il-motivi kollha:-

Tidcedi, fit-temini u fil-limiti ta' dak li intqal fil-presenti sentenza, billi fl-ewwel lok tilqa l-eccezzjonijiet tal-Koperattiva intimata u billi fit-tieni lok tichad it-talbiet kollha tar-rikorrenti fil-konfront tal-istess Koperattiva intimata. Fit-tielet lok billi tilqa l-eccezzjonijiet kollha tal-Union intimata u b'hekk tillibera lill-istess Union mill-osservanza tal-gudizzju.

Spejjez kollha kontra r-rikorrenti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----